

**Bu durûs-u Kur'âniyenin dairesi içinde olanlar,
allâme ve müctehidler de olsalar, vazifeleri, ulûm-u
imaniye cihetinde, yalnız yazılan şu Sözlerin şerhleri
ve izahlarıdır veya tanzimleridir.**
Bediüzzaman Said Nursi

Bediüzzaman Said Nursi

Beşinci Desise-i Şeytaniye

Ehl-i dalâletin taraftarları, enâniyetten istifade edip kardeşlerimi benden çekmek istiyorlar. Hakikaten, insanda en tehlikeli damar enâniyettir. Ve en zayıf damarı da odur. Onu okşamakla çok fena şeyleri yaptırabilirler.

Ey kardeşlerim! Dikkat ediniz, sizi enâniyette vurmasınlar, onunla sizi avlamasınlar. Hem biliniz ki, şu asırda ehl-i dalâlet ene'ye binmiş, dalâlet vadilerinde koşuyor. Ehl-i hak, bilmeceburiye, eneyi terk etmekle hakka hizmet edebilir. Enenin istimalinde haklı dahi olsa, madem ki ötekilere benzer ve onlar da onları kendileri gibi nefisperest zannederler, hakkın hizmetine karşı bir haksızlıktır. Bununla beraber, etrafına toplandığımız hizmet-i Kur'âniye, ene'yi kabul etmiyor, nahnü istiyor. “Ben demeyiniz, biz deyiniz” diyor. Elbette kanaatiniz gelmiş ki, bu fakir kardeşiniz ene ile meydana çıkmamış. Sizi enesine hâdim yapmıyor. Belki enesiz bir hâdim-i Kur'ânî olarak kendini size göstermiş. Ve kendini beğenmemeyi ve enesine taraftar olmamayı meslek ittihaz etmiş. Bununla beraber, katî delillerle size ispat etmiştir ki, meydan-ı istifadeye vaz edilen eserler mirî malıdır, yani Kur'ân-ı Hakîmin tereşşuhâtıdır. Hiç kimse enesiyle onlara temellük edemez. Haydi, farz-ı muhâl olarak, ben enemle o eserlere sahip çıkıyorum; benim bir kardeşimin dediği gibi, madem bu Kur'ânî hakikat kapısı açıldı, benim noksanıyetime ve ehemmiyetsizliğime bakılmayarak, ehl-i ilim ve kemal arkamda bulunmaktan çekinmemeli ve istiğnâ etmemelidirler. Selef-i Sâlihînin ve muhakkıkîn-i ulemanın âsarları,

*Risale-i Nur
eczaları Kur'ân'ın
tereşşuhâtıdır;
bizler, taksimü'l-
a'mâl kaidesiyle,
herbirimiz bir
vazife deruhte
edip o âb-ı hayat
tereşşuhâtını
muhtaç olanlara
yetiştiriyoruz.*

çendan her derde kâfi ve vâfi bir hazine-i azîmedir; fakat bazı zaman olur ki, bir anahtar bir hazineden ziyade ehemmiyetli olur. Çünkü hazine kapalıdır. Fakat bir anahtar çok hazineleri açabilir.

Zannederim ki, o enâniyet-i ilmiyeyi fazla taşıyan zatlar da anladılar ki, neşrolunan Sözler, hakaik-i Kur'âniyenin birer anahtarı ve o hakaiki inkâr etmeye çalışanların başlarına inen birer elmas kılıçtır. O ehl-i fazl ve kemal ve kuvvetli enâniyet-i ilmiyeyi taşıyan zatlar bilsinler ki, bana değil, Kur'ân-ı Hakîme talebe ve şakirt oluyorlar; ben de onların bir ders arkadaşım. Haydi, farz-ı muhâl olarak, ben üstadlık dâvâ etsem, madem şimdi ehl-i imanın tabakatını, avamdan havassa kadar, maruz kaldıkları evham ve şübehattan kurtarmak çaresini bulduk; o ulema ya daha kolay bir çaresini bulsunlar veyahut bu çareyi iltizam edip ders versinler, taraftar olsunlar. Ulemâü's-sû hakkında bir tehdid-i azîm var; bu zamanda ehl-i ilim ziyade dikkat etmeli.

Haydi, farz etseniz ki, düşmanlarımızın zannı gibi, ben, benlik hesabına böyle bir hizmette bulunuyorum. Acaba, dünyevî ve millî bir maksat için çok zatlar enâniyeti terk edip, firavun-meşrep bir adamın kemâl-i sadakatle etrafına toplanıp, şiddetli bir tesanüdle iş gördükleri hâlde, acaba bu kardeşiniz, hakikat-i Kur'âniye ve hakaik-i imaniye etrafında, kendi enâniyetini setretmekle beraber, o dünyevî komitenin onbaşıları gibi terk-i enâniyetle hakaik-i Kur'âniye etrafında bir tesanüdü sizden istemeye hakkı yok mudur? Sizin en büyük Âlimleriniz de ona "Lebbeyk" dememesinde haksız değil midirler? Kardeşlerim, enâniyetin işimizde en tehlikeli ciheti kıskançlıktır. Eğer sırf lillâh için olmazsa, kıskançlık müdahâle eder, bozar. Nasıl ki bir insanın bir eli bir elini kıskanmaz ve gözü kulağına haset etmez ve kalbi aklına rekabet etmez. Öyle de, bu heyetimizin şahs-ı mânevîsinde, herbiriniz bir duygu, bir âzâ hükmündesiniz. Birbirinize karşı rekabet değil, bilâkis birbirinizin meziyetiyle iftihar etmek, müteleziz olmak bir vazife-i vicdaniyenizdir.

Bir şey daha kaldı; en tehlikesi odur ki: İçinizde ve ahabanızda, bu fakir kardeşinize karşı bir kıskançlık damarı bulunmak, en tehlikelidir. Sizlerde mühim ehl-i ilim de var. Ehl-i ilmin bir kısmında bir enâniyet-i ilmiye bulunur. Kendi mütevazî de olsa, o cihette enâniyetlidir; çabuk enâniyetini bırakmaz. Kalbi, aklı ne kadar yapışsa da, nefsi, o ilmî enâniyeti cihetinde imtiyaz ister, kendini satmak ister, hattâ yazılan risalelere karşı muaraza ister. Kalbi risaleleri sevdiği ve aklı istihsan ettiği ve yüksek bulduğu hâlde, nefsi ise, enâniyet-i ilmiyeden gelen kıskançlık cihetinde zımnî bir adâvet besler gibi, Sözlerin kıymetlerinin tenzilini arzu eder-tâ ki kendi mahsulât-ı fikriyesi onlara yetişsin, onlar gibi satılsın. Halbuki, bilmecburiye bunu haber veriyorum ki:

Bu durûs-u Kur'âniyenin daire-i içinde olanlar, allâme ve müctehidler de olsalar, vazifeleri, ulûm-u imaniye cihetinde, yalnız yazılan şu Sözlerin şerhleri ve izahlarıdır veya tanzimleridir. Çünkü, çok emârelerle anlamışız ki, bu ulûm-u imaniyedeki fetvâ vazifesiyle tavzif edilmişiz. Eğer biri, dairemiz içinde nefsin enâniyet-i ilmiyeden aldığı bir hisle, şerh ve izah haricinde bir şey yazsa, soğuk bir muaraza veya nâkıs bir taklitçilik hükmüne geçer. Çünkü, çok delillerle ve emârelerle tahakkuk etmiş ki, Risale-i Nur eczaları Kur'ân'ın tereşşuhâtıdır; bizler, taksimü'l-a'mâl kaidesiyle, herbirimiz bir vazife deruhte edip o âb-ı hayat tereşşuhâtını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz.

(Mektubat, s. 412)

Kardeşim Hüsrev, Lütfi, Rüştü,

Size Üstad ve talebeler ve ders arkadaşları içinde fayda verecek bir fikrimi beyan edeceğim. Şöyle ki:

Sizler-haddimin fevkinde-bir cihette talebemsiniz ve bir cihette ders arkadaşlarımsınız ve bir cihette muin ve müşavirlerimsiniz.

Aziz kardeşlerim, Üstadınız lâyuhtî değil... Onu hatâsız zannetmek hatâdır. Bir bahçede çürük bir elma bulunmakla bahçeye zarar vermez. Bir hazinede sikkeli para bulunmakla, hazineyi kıymetten düşürmez. Hasenenin on sayılmasıyla, seyyienin bir sayılmak sırrıyla, insaf odur ki: Bir seyyie, bir hatâ görünse de, sair hasenata karşı kalbi bulandırıp itiraz etmemektir. Hakaik dair mesâilde külliyatları ve bazan da tafsîlâtları sünuhat-ı ilhâmiye nev'inden olduğundan, hemen umumiyetle şüphesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem, tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü, hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.

Fakat münâsebât-ı tevafukiyeye dair işaretler, mutlak ve mücmel ve küllî surette sünûhât-ı ilhâmiyedir. Tafsîlât ve teferruatta bazan perişan zihnim karışır, noksan kalır, hatâ eder. Bu teferruatta hatam, asla ve mutlaka zarar îras etmez. Zaten kalemin olmadığından ve kâtip her vakit bulunmadığından, tâbiratım pek mücmel ve nota hükmünde kalır, fehmi işkâl eder.

Biliniz, kardeşlerim ve ders arkadaşlarım, benim hatâmı gördüğünüz vakit serbestçe bana söylemeniz mesrur olacağım. Hattâ başıma vursanız, Allah razı olsun diyeceğim. Hakkın hatırını muhafaza için başka hatırlara bakılmaz. Nefs-i emmârenin enâniyeti hesabına Hakkın hatırı olan bilmediğim bir hakikatî müdafaa değil, ale'r-re'si ve'l-ayn kabul ederim.

Biliniz ki, şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi zayıf, fikri çok cihetlerle inkısam etmiş bir biçareye yükletmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakaik, biz zahiri vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise, kıymettar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazan onlara vekâleten tafsîlâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.

Bilirsiniz ki, yaz mevsiminde dünya gafleti ziyade hükmeder. Ders arkadaşlarımızın çoğu fütûra düşüp tâtil-i eşgale mecbur oluyor. Ciddî hakaikle tam meşgûl olamıyor. Cenab-ı Hak, kemal-i rahmetinden, iki senedir ciddi hakaik nisbeten yemişler, fâkiheler nev'inden tevafukat-ı latifeyle ezhanımızı taltif etti, zihnimizi neş'elendirdi. Kemal-i merhametinden o tevafukat-ı lâtife meyveleriyle, ciddi bir hakikat-i Kur'âniyeye zihnimizi sevk etti ve ruhumuza, o meyveleri gıda ve kut yaptı. Hurma gibi, hem fâkihe, hem kut oldu. Hem hakikat, hem ziyet ve meziyet birleşti.

Kardeşlerim, bu zamanda dalâlet ve gaflete karşı pek çok mânevî kuvvete muhtacız. Maatteessüf, ben şahsım itibarıyla çok zayıf ve müflisim. Harika kerâmâtım yok ki, bu hakâiki onunla ispat edeyim. Ve kudsî bir himmetim yok ki, onunla kulûbu celb edeyim. Ulvî bir deham yok ki, onunla ukulü teshir edeyim. Belki, Kur'an-ı Hakîm'in dergâhında, bir dilenci hâdim hükmündeyim. Bu muannid ehl-i dalâletin inadını kırmak ve insafa getirmek için, Kur'an-ı Hakîmin esrarından bazan istimdad ederim. Kerâmât-ı Kur'âniye olarak, tevafukatta bir ikram-ı İlâhî hissettim, iki elimle sarıldım.

Evet, Kur'an'dan tereşsuh eden İşârâtü'l-İcâz ve Risâle-i Haşirde kat'î bir işaret hissettim. Emsalleri bulunsun bulunmasın, bence bir keramet-i Kur'âniyedir. İşârâtü'l-İcâz'ın bir sayfasına dikkat ettik; satırların başında bütün hurûfât ikişer ikişer olup, harika bir intizamla hurufatın vaz edildiğini gördük.

*Biliniz ki, şu
zamanda şu
vazife-i imaniye
çok mühimdir.
Benim gibi zayıf,
fikri çok cihetlerle
inkısam etmiş
bir biçareye
yükletmemeli,
elden geldiği
kadar yardım
etmeli.*

Risale-i Nur
benim gibi âciz
ve ihtiyar ve zayıf
bir bîçareye bedel,
genç, kuvvetli
çok Said'leri
içinizde bulmuş
ve bulacak. Onun
için bundan sonra
Risale-i Nur'un
tekmil-i izahı ve
haşiyelerle beyanı
ve ispatı size tevdi
edilmiş, tahmin
ediyorum.

Onuncu Sözde medâr-ı tevafuk 3, 4, 5, 6 rakamları, herbirisi 13'te ittifakları; o 13'ün de, Altıncı ve Sekizinci, mahrem Dördüncü Remizlerde mühim bir esrar anahtarı olduğunu gördük. Bunda şüphemiz kalmadı ki, kâğıt üzerinde daima kalacak bir keramet-i Kur'âniyedir, bir ikram-ı İlâhîdir ve doğrudan doğruya, risalenin ve iman-ı haşrin tasdikine bir imza telâkki ettik. Havada uçmak, su üzerinde yürümeye benzemiyor; onlar muvakkat... Hem şahsın kemaline ve ihtiyarına, belki istidrâca verilebilir. Doğrudan doğruya hakikate-hususan bu zamanda-hizmet edemiyor.

Her neyse, bir küçük mesele münasebetiyle çok konuştum ve çok da israf ettim. Ahbapla fazla konuşmak mergub olduğundan, inşaallah bu israf affolur.

Kardeşiniz Said Nursî
Barla Lahikası, s. 98

Aziz, sıddık kardeşlerim!

“Onuncu Şua namında, yazdığınız Fihriste'nin İkinci Kısmı bana şöyle kuvvetli bir ümid verdi ki: Risale-i Nur benim gibi âciz ve ihtiyar ve zayıf bir bîçareye bedel, genç, kuvvetli çok Said'leri içinizde bulmuş ve bulacak. Onun için bundan sonra Risale-i Nur'un tekmil-i izahı ve haşiyelerle beyanı ve ispatı size tevdi edilmiş, tahmin ediyorum. Bir emaresi de şudur ki: Bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri kaydetmek için teşebbüs ettimse de çalıştırılmadım. Evet, Risale-i Nur size mükemmel bir me haz olabilir. Ve ondan erkân-ı imaniyenin her birisine, mesela Kur'an Kelâmullah olduğuna ve i'câzî nüktelerine dair müteferrik risalelerdeki parçalar toplansa veya haşre dair ayrı ayrı burhanlar cem edilse ve hâkezâ, mükemmel bir izah ve bir hâşiye ve bir *serh* olabilir. Zannederim ki, hakaik-i âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş; başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazen izah ve tafsile muhtaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi bana geliyor. Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah vazifeniz *serh* ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşir ve tâlimle, belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ve Dokuzuncu Şua'nın Dokuz Makamı'nı tekmiyle ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashihle devam edecek. Risale-i Nur'un samimî, hâlis şakirtlerinin heyet-i mecmuasının kuvvet-i ihlâsından ve tesanüdünden süzülen ve tezahür eden bir şahs-ı mânevî, size bâki ve muktedir bir kuvvet-i zahrdır, bir rehberdir.”

(Barla Lahikası, s. 588)

Gayyûr, ciddî, hâlis ve muhlis âhiret kardeşim,

Evvelen: Size Otuz İkinci Sözün İkinci Mevkıfını gönderdim. Dikkatle okuyunuz ve güzelce yazınız. Hatâlar varsa da tashih ediniz. Acele ve hazin bir kalble yazıldığı için, içinde müşevveşiyet bulunacaktır.

(Barla Lahikası, s. 133)

Hâtime

Bu mukaddmeden maksadım, efkâr-ı umumiye bir tefsir-i Kur'an istiyor. Evet, her zamanın bir hükmü var. Zaman dahi bir müfessirdir. Ahval ve vukuat ise, bir keşşaftır. Efkar-ı âmmeye hocalık edecek, yine efkar-ı âmme-i ilmiyedir. Bu sırra binaen ve istinaden isterim ki: Müfessir-i azîm olan zamanın taht-ı riyasetinde, herbiri bir fende mütehasıs, muhakikîn-i ulemadan müntehap bir meclis-i meb'usan-ı ilmiye teşkilıyla, meşveretle bir tefsiri telif etmekle sair

tefasirdeki münkasım olan mehasin ve kemâlâtı mühezzebe ve müzehhebe olarak cem etmelidirler. Evet, meşrutiyettir; herşeyde meşveret hükümleridir. Efkâr-ı umumiye dahi didebandır. İcma-ı ümmetin hücciyeti buna hüccettir. (Muhakemat, s. 20)

“Hem, mâdem bütün emirler, mânâ-i melâikenin vücuduna şehâdet ederler; elbette, bilâ şek velâ şüphe, melâike vücudlarının ve ruhânî hakikatlerinin en güzel sûreti ve ukûl-ü selîme kabul edecek ve istihsan edecek en mâkul keyfiyeti odur ki, Kur’ân şerh ve beyân etmiştir. Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyân der ki: “Melâike, ibâd-ı mükerrerdir. Emre muhâlefet etmezler, ne emrolunsa onu yaparlar. Melâike, ecsâm-ı latife-i nurâniyedirler, muhtelif nevilere münkasımdırlar.”

(Sözler, 471)

“Nakş-ı nazmî-i i’câzî İşârâtü’l-İ’câz’da öyle bir tarzda beyân edilmiş ki, bir nakş-ı nazmî-i i’câzî teşkil eder. On Üçüncü Sözde beyân edildiği gibi, güya ekser âyât-ı Kur’âniyenin herbirisi ekser âyâtın herbirisine bakar bir gözü ve nâzır bir yüzü vardır ki, onlara münâsebâtın hutût-u mâneviyesini uzatıyor. Birer nakş-ı i’câzî nesc ediyor. İşte, İşârâtü’l-İ’câz, baştan aşağıya kadar bu cezâlet-i nazmiyeyi şerh etmiştir.”

(Sözler, 336)

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Risale-i Nur’un intişarına ve fütuhâtına karşı gelen biri semavî, biri arzî iki musibete mukabele edecek ayrı bir inayet-i İlahiye cilvesi görülmeye başladı. Arzî ve insanî olan musibet: Isparta’da ve İstanbul’da olduğu gibi, Kastamonu’nun havalisinde de, ehl-i dalâlet, Risale-i Nur’un intişarına set çekmek için, has talebelerin ve ciddi çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütur vermek için, ayrı ayrı tarzlarda, umumî bir plân dahilinde taarruz ediliyor. Hâlislere fütur veremediklerinden, başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.

Semavî musibet ise: İhtikâr neticesinde, hayat ve yaşama hissi, hissiyat-ı dinîyeye galebe çalıp, ekser nâs midelerini, maişetini daima düşünüyor. Hatta ekser fukara kısmından olan Risale-i Nur talebeleri, bu musibete karşı çabalamak mecburiyetiyle hakiki ve en mühim vazifesi olan neşir hizmetini bırakmaya mecbur oluyor.

Hem insanların zihinleri, fikirleri kasten ve bizzat hakaik-i imaniyeye karşı bu yüzden bir derece lâkaytlık bir vaziyeti almasından, bir tevakkuf devri gelmesine mukabil, Cenab-ı Hakk’ın inayet ve rahmetiyle başka bir tarzda Risale-i Nur’un intişar ve fütuhâtına meydan açmış. Ezcümle, İstanbul âfâkından yüksek ulemanın eski fetva Emini Ali Rıza, Ahmed Şirvanî ve parlak vaizlerden Şemsi gibi zatlar, Risale-i Nur’la ciddi ve takdîr-kârâne münasebettar olmaya başlamalarıdır.

Hem, hatırımızda olmadığı halde yeni hurufla tab etmek üzere başta Âyetü’l-Kübrânın en mühim parçası yedi parça, bir mecmuada tab etmek ve gençleri uyandıran üç dört parça ayrı bir risalede, Hafız Mustafa ile beraber tab etmek için matbaaya gönderdik. Hem, mühim bir zat teşebbüs ediyor ki, mühim parçalardan bir kısmını Ankara’da, büyük rütbeli birisinin muavenetiyle tab etmek niyeti var. Ben şimdilik muvafakat etmedim. Velhasıl, bir kapı kapansa, inayet-i İlahiye daha parlak kapıları Risale-i Nur

*Risale-i Nur’un
intişarına ve
fütuhâtına
karşı gelen biri
semavî, biri arzî
iki musibete
mukabele edecek
ayrı bir inayet-i
İlahiye cilvesi
görülmeye
başladı.*

*Risale-i Nur
hakikatlerine
gıdaya ihtiyaç
gibi bu zamanda
ihtiyaç var.
Bu ihtiyaç ise
onu tevakkufta
bırakmaz,
işlettirecek
inşaallah.*

yüzünden açıyor, yol veriyor. Risale-i Nur'un mektup ve mefuz hurufatı adedince Cenab-ı Erhamürrâhimine hamd ü sena ve şükür olsun. Hâzâ min fadli Rabbî. Buna binaen, bu tevakkuf ve muvakkaten fütura merak etmeyiniz. Zaten şimdiye kadar çalışmalar, tohumlar nev'inde istikbalde kâfi sümbüller verebilir. Farz-ı muhal olarak, hiç çalışılmasa da yine kifayet eder. Kat'iyen takarrur etmiş ki, Risale-i Nur hakikatlerine gıdaya ihtiyaç gibi bu zamanda ihtiyaç var. Bu ihtiyaç ise onu tevakkufta bırakmaz, işlettirecek inşaallah.

Hafız Mustafa ile umumunuza bedel görüştük, fakat pek az bir zamanda. Cenab-ı Hak, onu ve Tahiri'yi tab' meselesinde muvaffak eylesin. Amin.

(Kastamonu Lahikası, s. 152)

İfadetü'l-Meram

Kur'an-ı Azimüşşan, bütün zamanlarda gelip geçen nev-i beşerin tabakalarına, milletlerine ve fertlerine hitaben Arş-ı aladan irad edilen İlâhi ve şümül-lü bir nutuk ve umumi, Rabbani bir hitabe olduğu gibi; bilinmesi, bir ferdin veya küçük bir cemaatin iktidarından hariç olan ve bilhassa bu zamanda, dünya maddiyatına ait pek çok fenleri ve ilimleri camidir. Bu itibarla, zamanca, mekânca, ihtisasca daire-i ihatası pek dar olan bir ferdin fehminden ve karihasından çıkan bir tefsir, bihakkın Kur'an-ı Azimüşşana tefsir olamaz. Çünkü, Kur'an'ın hitabına muhatap olan milletlerin, insanların ahval-i ruhiyelerine ve maddiyatlarına, cami bulunduğu ince fenlere, ilimlere bir fert, vakıf ve sahib-i ihtisas olamaz ki, ona göre bir tefsir yapabilsin. Hem bir ferdin mesleği ve meş-rebi taassuptan hali olamaz ki, hakaik-i Kur'aniyeyi görsün, bitarafane beyan etsin. Hem bir ferdin fehminden çıkan bir dava, kendisine has olup, başkası o davanın kabulüne davet edilemez-meğer ki bir nevi icmanın tasdikine mazhar ola. Binaenaleyh, Kur'an'ın ince manalarının ve tefsirlerde dağınık bir surette bulunan mehasininin ve zamanın tecrübesiyle fennin keşfi sayesinde tecelli eden hakikatlerinin tesbitiyle, herbiri birkaç fende mütehasıs olmak üzere muhakkıkın-ı ulemadan yüksek bir heyetin tetkikatıyla, tahkikatıyla bir tefsirin yapılması lazımdır. Nitekim, kanuni hükümlerin tanzim ve ittıradı, bir ferdin fikrinden değil, yüksek bir heyetin nazar-ı dikkat ve tetkikatından geçmesi lazımdır ki, umumi bir emniyeti ve cumhur-u nasın itimadını kazanmak üzere millete karşı bir kefalet-i zımniye husule gelsin ve icma-ı millet, hücceti elde edebilsin.

Evet, Kur'an-ı Azimüşşanın müfessiri, yüksek bir deha sahibi ve nafız bir içtihadı malik ve bir velayet-i kamileyi haiz bir zat olmalıdır. Bilhassa bu zamanlarda, bu şartlar ancak yüksek ve azim bir heyetin tesanüdüyle ve o heyetin telahuk-u efkarından ve ruhlarının tenasübüyle birbirine yardım etmesinden ve hürriyet-i fikirlerinden ve taassuplarından azade olarak tam ihlaslarından doğan dahi bir şahs-ı manevide bulunur. İşte, Kur'an'ı ancak böyle bir şahs-ı manevi tefsir edebilir.

Çünkü "Cüzde bulunmayan, küllde bulunur" kaidesine binaen, her fertte bulunmayan bu gibi şartlar, heyette bulunur.

İşte Risale-i Nur da; bu asırda Kur'an'ın feyziyle vücut bulan, beşerin tekem-mülâtına uygun olarak Kur'an'ın gösterdiği mucizeli hakikatların, bu tekamül ile saha-yı fiile konulduğunu bildiren ve asrın idrakine hitap eden gayet kudsi bir tefsirdir. Kur'an baştanbaşa Tevhid-i İlahiyi ilan ediyor. Risale-i Nur da, İman-ı Billah'ı gösteren ve hakaik-ı imaniyeyi ders veren ayetleri tefsir ediyor.

İşte muhakemenin asıl mevzuu budur.

Otuz seneden beri gizli din düşmanlarının, komünistlerin ve masonla-rın tahrikatiyle Risale-i Nur şakirdleri, birçok mahkemelere sevk edilmiş-ler. adil mahkemeler de, o hain, gizli din ve Kur'an düşmanlarının ettikle-ri iftiraları inceden inceye tetkik etmişler, “Bunlarda bir suç yok; kitaplar ise, faydalı kitaplardır” diyerek, çok mahkemeler beraatla neticelenmişlerdir. Temyiz mahkemesi de, üç defa mahkemelerin beraat kararını tasdik etmiş. Hü-küm kazıye-i muhkeme haline geldiği halde, memleketi umumi bir dinsizliğe sürüklemek için perde arkasındaki din düşmanları; faaliyetlerini mütemadiyen tazelemişler, sükun ve asayişe pek çok muhtaç olan memleketimizi bu cihetten zaafa uğratmak için adliyeleri, mahkemeleri daima hainane tertiplerle meşgul etmişlerdir.

Evvelce şifahen dahi arz ettiğim vecihle; Selef-i Salihin'in bıraktığı kudsi tefsirler iki kısımdır: Bir kısmı, ahkama dair tefsirlerdir. Diğer bir kısmı da, ayat-ı Kur'aniyenin hikmetlerini ve iman hakikatlarını tefsir ve izah ederler. Selef-i Salihinin bu türlü tefsirleri çoktur. Hususan Gavs-ı azam Şah-ı Geyla-ni, İmam-ı Gazali, Muhyiddin-i Arabi, İmam-ı Rabbani gibi zevat-ı kiraman eserleri, bu kısım tefsirlerdir. Bilhassa Mevlana Celaleddin-i Rumi Hazretleri-nin Mesnevi-i Şerifi de bu tarz bir nevi manevi tefsirdir. İşte Risale-i Nur, bu tarz tefsirlerin en yükseği, en mümtazı ve en müstesnasıdır. İşte madem bu tarz tefsirler mütedavildir, kimse ilişmiyor, Risale-i Nur'a da ilişmemek lazımdır. İlişenler, Kur'an'a ve ecdada düşmanlıklarından ilişirler.

Risale-i Nur, erkan-ı imaniyeyi ve ayat-ı Kur'aniyeyi tefsir ederek öyle bir tarzda beyan eder ki; hiç bir münkir, hiç bir dinsiz, o hakikatları inkar edemez. Hem riyazi bir katıyetle isbat eder, göze gösterir, aklı doyurur, letaifi kandırır; artık hiç bir imani ve Kur'ani hakikatı inkara mecal kalmaz. Bundan dolayıdır ki; dinsizler, komünistler, bu memlekette Risale-i Nur varken mel'unane fikir-lerini saha-yı tatbiki koymadıklarından ve bir manevi bekçi gibi Risale-i Nur daima karşılına çıktığından, Risale-i Nur'un her vecihle neşrine sed çekmeyi gaye edinmişlerdir.

BAŞBAKANLIĞA, ADLİYE BAKANLIĞINA, DAHİLİYE BAKANLIĞINA

Hürriyet ilânını, Birinci Harb-i Umumîyi, mütareke zamanlarını, Millî Hükûmetin ilk teşekkülünü ve Cumhuriyet zamanını birden derk eden bütün hükûmet ricâli beni pek iyi tanırlar. Bununla beraber, müsa-adenizle hayatıma bir sinema şeridi gibi sizinle beraber göz gezdirelim. Bitlis vilâyetine tâbi Nurs köyünde doğan ben, talebe hayatımda rastge-len âlimlerle mücâdele ederek, ilmî münakaşalarla karşıma çıkanları inâyet-i İlahiye ile mağlûp ede ede İstanbul'a kadar geldim. İstanbul'da bu âfetli şö-

*Kur'an
baştanbaşa
Tevhid-i İlahiyi
ilan ediyor.
Risale-i Nur da,
İman-ı Billah'ı
gösteren ve
hakaik-ı imaniyeyi
ders veren ayetleri
tefsir ediyor.*

Bu risalelerim
birtakım iman
sahipleri
tarafından
birbirinden
alınarak
istinsah edildi.
Bana böyle bir
kanaat verdi ki,
Müslümanların
zedelenen
imanlarını takviye
için bir sevk-i
îlâhîdir.

ret içinde mücadele ederek, nihayet rakiplerimin ifsadatıyla, merhum Sultan Hamid'in emriyle tımarhaneye kadar sürüklendim. Hürriyet ilânıyla ve 31 Mart Vak'asındaki hizmetlerimle İttihad ve Terakki hükûmetinin nazar-ı dikkatini celb ettim. Camiü'l-Ezher gibi, "Medresetü'z-Zehrâ" namında bir İslâm üniversitesinin Van'da açılması teklifiyle karşılaştım. Hattâ temelini attım. Birinci Harbin patlamasıyla talebelerimi başıma toplayarak gönüllü alay kumandanı olarak harbe iştirak ettim. Kafkas cephesinde, Bitlis'te esir düştüm. Esareten kurtularak İstanbul'a geldim. Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyeye âzâ oldum. Mütareke zamanında, istilâ kuvvetlerine karşı bütün mevcudiyetimle İstanbul'da çalıştım. Millî hükûmetin galibiyeti üzerine, yaptığım hizmetler Ankara hükûmetince takdir edilerek Van'da üniversite açmak teklifi tekrarlandı.

Buraya kadar geçen hayatım bir vatanperverlik hali idi. Siyaset yoluyla dine hizmet hissini taşıyordum. Fakat bu andan itibaren dünyadan tamamen yüz çevirdim ve kendi ıstılahıma göre "Eski Said"i gömdüm. Büşbütün âhiret ehli "Yeni Said" olarak dünyadan elimi çektim. Tam bir inziva ile bir zaman İstanbul'un Yûşâ Tepesine çekildim. Daha sonra doğduğum yer olan Bitlis ve Van tarafına giderek mağaralara kapandım. Ruhî ve vicdanî hazzımla başbaşa kaldım. *أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْبَيْسَاتَةِ* yani, "Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım" düsturuyla kendi ruhî âlemime daldım. Ve Kur'an-ı Azimüşşânın tetkik ve mütalâasıyla vakit geçirerek "Yeni Said" olarak yaşamaya başladım. Fakat kaderin cilveleri, beni menfi olarak muhtelif yerlerde bulundurdu. Bu esnada Kur'an-ı Kerimin feyzinden kalbime doğan füyuzâtı yanımdaki kimselere yazdırarak birtakım risaleler vücuda geldi. Bu risalelerin heyet-i mecmuasına "Risale-i Nur" ismini verdim. Hakikaten Kur'an'ın nuruna istinad edildiği için, bu isim vicdanımdan doğmuş. Bunun ilham-ı İlâhî olduğuna bütün imanımı kaniim ve bunları istinsah edenlere "Bârekâllah" dedim. Çünkü iman nurunu başkalarından esirgemeye imkân yoktu.

Bu risalelerim birtakım iman sahipleri tarafından birbirinden alınarak istinsah edildi. Bana böyle bir kanaat verdi ki, Müslümanların zedelenen imanlarını takviye için bir sevk-i İlâhîdir. Bu sevk-i İlâhîye hiç bir sahib-i iman mâni olamayacağı gibi, teşvike de dinen mecbur bulunduğumu hissettim. Zaten bugüne kadar yüz otuzu bulan bu risaleler tamamen âhiret ve iman bahislerine ait olup, siyasetten ve dünyadan kastî olarak bahsetmez. Buna rağmen birtakım fırsat düşkünlerinin de iştiğal mevzuu oldu. Üzerinde tetkikat yapılarak Eskişehir, Kastamonu, Denizli'de tevkif edildim; muhakemeler oldu. Neticede hakikat tecelli etti, adalet yerini buldu. Fakat bu düşkünler bir türlü usanmadılar. Bu defa da beni tevkif ederek Afyon'a getirmişlerdir. Mevkufum, isticvab altındayım.

(Şualar, s. 426)

Mesleğimizin bir medar-ı şevki ve zevki olan tevafuk letâifinden üç-dört nümune:

Birincisi: İktisat Risalesi, birbirinden habersiz altı müstensihin yazdıkları altı nüshada, elif'lerin elli üç adedinde tevafukları, telif ve istinsah tarihi olan elli üçe muvafık gelmesidir. Sonra baktım ki, asıl müsvedde-i ûlâda çok çıkıntı ve tashihlerle beraber elli üç adet sırrını muhafaza ettiğini hayretle gördük.

İkincisi: Risalelerin Fihristesi tamam yazıldıktan sonra, birinci müsevvid, ihtiyarsız "Bu güzel Fihriste tamam oldu" deyip yazmış. O müsevvid hesab-ı ebcedi hiç bilmediği gibi, hiçbir şey de düşünmemiş. "Bu güzel fihriste tamam oldu," aynen bin üç yüz elli iki tarihini gösterip Fihristenin tarih-i telif ve is-

tinsahını göstermiştir.

Üçüncüsü: Yirmi Üçüncü Lem'anın müsveddeden tebyiz edilirken, hiç elif'lerin adedini hatıra getirmeden, yazıldıktan sonra yüz yirmi sekizinci risale olduğuna işaretten, yüz yirmi sekiz elif olmasıdır.

Dördüncüsü: Dünkü gün Mucizât-ı Ahmediye (a.s.m.) tashih edilirken, küçük, lâtif iki tevafukun on dakika fasılayla vücuda gelmesidir. Şöyle ki:

İkişer arkadaşı Mucizât-ı Ahmediye ve Mirâcî ayrı ayrı tashih ediyorlardı. Mirâcın altı yüz satırı içinde birtek satır, kuru direğin ağlamasından bahsediyor. Mucizât-ı Ahmediye yüz elli sayfa içinde bir sayfa o bahse dairdi. Birden o iki kısım musahhihler aynı kelimeyi söylüyorlarken, içlerinden bir efendi intikal etti, iki kısım aynı kelimeyi söylüyoruz dedi. Baktık, fevkalâde bir surette iki tashih aynı kelime üzerindedir.

On dakika sonra, yedi mucizeye mazhar yedi çocuğun bahsi tashih edilirken, umulmadığı bir zamanda, hazır zatların nazarında mübarek Meliha isminde beş yaşında bir çocuk geldi, oturdu. Çocukların bahsini zevkle dinlemeye başladı. Çay verdik, çocuk bahsi bitinceye kadar içmedi. Hazır olan biz dört kişi şüphemiz kalmadı ki, sır-ı tevafukun birinci menbâi olan Mucizât-ı Ahmediyenin telifçe ve istinsahça ve kıraatça ve harika tevafukça kerametini gösterdiği gibi, bu iki küçük tevafukla, yine o kerametın şuâsından iki lâtifeyi gösterdi. Hem bir sene evvel bir seyre giderken, arkamdan bir kız çocuğuyla bir kadın geliyorlardı. Ben yoldan çıktım, yolu onlara bıraktım. Baktım, beni geçmiyorlar. Sıkıldım. Acele geçtim, bir bahçeye girdim. Baktım, onlar da bahçeye girdiler. Hem hiddet, hem hayret ettim. Mucizât-ı Ahmediye elimdeydi. Tefe'ül gibi açtım. En evvel gözüme ilişen ve yalnız risalede birtek defa zikredilen bir isim ki, aynı o kadının ismini o sayfa içinde gördüm. Baktım, o kadını tanıdım. Fesühbânallah, dedim. Bunlar kim olduklarını anlamak için, daha evvel o kitaba baksaydım, bu hayretten kurtulacaktım. Bu hadiseye hem ben, hem hazır olan Şamlı Hafız ve hadiseyi anlayan o kadın ve başkaları hayret ettik.

Said Nursi

(Barla Lahikası, s. 197)

Ben kasemle temin ederim ki, Risale-i Nur u senadan maksadım, Kur'ân ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini teyid ve ispat ve neşirdir. Halık-ı Rahimi-me hadsiz şükür olsun ki, kendimi kendime beğendirmemiş, nefsimin ayıplarını ve kusurlarını bana göstermiş ve o nefs-i emmareyi başkalara beğendirmek arzusu kalmamış.

Evet, kabir kapısında bekleyen bir adam, arkasındaki fani dünyaya riyakarane bakması, acınacak bir hamakattır ve dehşetli bir hasarettir. Cenab-ı Hak, beni böyle hasaretlerden muhafaza eylesin, amin! Umum kardeşlerime birer birer selam ve dua eder ve dualarını rica ederiz.

(Emirdağ Lahikası, s. 62)

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvela: İkinci vazife Mucizat Mecmuasına birinci vazifeyi bitirenler başlamalarını müjde vermeniz, sizleri bu hizmet-i imaniyede bana hakiki kardeş veren Erhamürrahimin, beni hadsiz şükre sevk eyledi. Hatt-ı Kur'âni lehinde birincisinin bir kerameti, merkezde hatt-ı Kur'ânının bir kursu açılması olduğu gibi, inşaallah ikincisi, daha mucizane bir keramet gösterecek.

Saniyen: Konyalı Sabri sizin vasitanızla benimle muhabere etse, daha mas-

Ben kasemle temin ederim ki, Risale-i Nur u senadan maksadım, Kur'ân ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini teyid ve ispat ve neşirdir.

lahattır ve münasıptır. Çünkü ekserce siz benim bedelime istediğini yapabilirsiniz. Mesela, tashihat için oradaki alimler tam yardım edebildikleri için, orada tashihat yapılsın, etsinler. Siz benim tashihimden geçmiş bazı nüshaları onlara gönderirsiniz. Hakikaten tashih meselesi ehemmiyetlidir. Bazan bir harfin ve bir noktanın yanlış, kıymetli bir manayı zayi eder. En evvel yazanlar, bir kere güzelce mukabele etsinler. Sonra tashihçi adamlara ve bana versinler. Maşaaallah, bu defa bana gelen Asa-yı Musa mecmualarında hem yanlışlar azdır, hem bir derece tashih edilmiş. Cenab-ı Hak hem yazanlardan, hem tashihçilerden ebeden razı olsun. Amin.

Salisen: Yozgat ta oturan, Risale-i Nur la alakadar Tonuslu Hoca Haşmet, evvelce vefatımı, sonra hayatta olduğumu işitip buraya samimi iki mektup yazmış. Ona benim tarafımdan selam gönderiniz.

Rabian: Rüştü nün çok defadır hususi selam eden kahraman biraderi Burhan, eskiden beri, ümmiliğiyle beraber, Nurlara lüzumlu zamanlarda ehemmiyetli hizmetleri için, onu da haslar sırasında her gün ismiyle kazançlarımızda hissedar ediyoruz.

Manidar bir tevafuktur ki, ben Hüsrev in ve Sabri nin mektupları gelmesinden külli endişelerimi yazarken, aynı zamanda memulümün haricinde en cemiyetli ve bütün o endişelerimi izale eden müteaddid mektupları kapıya geldi.

Umum kardeşlerime selam...

(Emirdağ Lahikası, s. 131)

Camiü l-Ezher ulemasına gönderilen iki nüsha benim tashihimden geçmemiş olduğundan, bazı hareketler ve Arabi kelimelerde sehivler elbette vardır. Hususan ahirdeki arabi Hülasetü l-Hülase hareketlerinde ilm-i nahivce, başka nüshalarda müteaddid sehivler gördüm. Onun için, tam Arabi hocalarının tetkikinden geçmiş birer nüsha Asa-yı Musa ve Zülfıkar dan, münasip gördüğünüz zaman Camiü l-Ezhere göndermekle beraber, onlara yazınız ki:

Nur Risalelerinin Medresetü z-Zehrası, Camiü l-Ezherin şefkatine çok muhtaç bir mahdumdur, bir talebesidir, şiddetli düşmanların hücumuna hedef olmuş bir şakirdidir ve bütün medreselerin başı ve alem-i İslamı daima tenvir eden o büyük Camiü l-Ezherin küçük bir daire ve şubesidir. Onun için, o alikadir üstad ve müşfik peder ve hamiyetkar mürşid-i azam, biçare evladına ve şakirtlerine tam yardım etmesini onların ulüvv-ü himmetinden bekliyoruz. O pek büyük üstadımıza takdim edilen iki kitap ise, bir talebe, dersini ne derece anlamış diye akşamda babasına ve üstadına yazıp vermesi gibi, o iki dersimiz, o şefkatli allamelerin nazar-ı müsamahalarına arz edilmiş diye bu mektubu yazarsınız.

(Emirdağ Lahikası, s. 160)